

Predmet C-117/24

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

14. veljače 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Fővárosi Törvényszék (Mađarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

1. veljače 2024.

Tužitelj:

JYSK Kereskedelmi Kft.

Tuženik:

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

[omissis]

Tužitelj: JYSK Kereskedelmi Kft. ([omissis] Ecsér, Mađarska
[omissis])

[omissis]

Tuženik: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nacionalni
ured za sigurnost prehrambenog lanca, Mađarska)
([omissis] Budimpešta [omissis])

[omissis]

Predmet spora: Upravna tužba podnesena protiv odluke [omissis] kojom
se izriče novčana kazna na ime zaštite šuma

ODLUKA

Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti, Mađarska) pokreće prethodni postupak pred Sudom Europske unije u pogledu tumačenja članka 4. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća.

Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti) upućuje Sudu Europske unije sljedeće prethodno pitanje:

Treba li članak 4. stavke 2. i 3. Uredbe (EU) br. 995/2010, u vezi s njezinim člankom 6. stavkom 1., tumačiti na način da je u skladu s tim odredbama činjenica da gospodarski subjekt ima pristup elementima sustava dužne pažnje koji se navode u njezinu članku 6. stavku 1., ako taj sustav održava i procjenjuje matično društvo, ili se to društvo njime koristi, a uspostavlja ga nadzorna organizacija u smislu članka 8. [navedene uredbe]?

[omissis] [razmatranja o nacionalnom postupovnom pravu]

Pravna osnova

- 1 Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti), kao upravni sud koji odlučuje o sporu u području zaštite šuma, traži od Suda Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud), u skladu s člankom 267. UFEU-a, da protumači odredbe prava Unije koje su nužne za rješavanje spora u glavnom postupku.

Predmet spora i relevantne činjenice

- 2 Tužitelj je gospodarski subjekt u smislu članka 2. točke (c) Uredbe br. 995/2010 (u daljnjem tekstu: Uredba), koji prvi put stavlja u promet drvo i proizvode od drva na unutarnje tržište. Tužiteljev kapital u cijelosti je u vlasništvu društva LLG A/S sa sjedištem u Danskoj (u daljnjem tekstu: matično društvo).
- 3 Tuženik je 2023., kao nadležno tijelo za primjenu Uredbe, obavio provjeru u tužiteljevu sjedištu u okviru koje je, među ostalim aspektima, ispitao raspolaže li tužitelj sustavom dužne pažnje u smislu članka 4. stavka 2. i članka 6. stavka 1. Uredbe (*Due Diligence System*).
- 4 Kako je utvrđeno, sustav dužne pažnje kojim se koristi tužitelj uspostavilo je njegovo matično društvo, a taj se sustav uvelike temelji na analizama rizika koje je proveo Preferred by Nature, nadzorna organizacija u smislu članka 8. Tužitelj je tijekom postupka uspio izdvojiti podatke pohranjene u sustavu dužne pažnje o svakom proizvodu od drva te ih proslijediti tuženiku, čime je dokazano da i tužitelj ima pristup različitim elementima tog sustava. Kad je riječ o analizi rizika, sam je tužitelj priznao da je tu analizu djelomično proveo matično društvo.
- 5 Tuženik je na temelju provjere odlukom br. 6100/2466-24/2023 od 26. svibnja 2023. tužitelju naložio da plati, među ostalim, novčanu kaznu na ime zaštite šuma zbog povrede članka 4. stavka 2. i članka 6. stavka 1. Uredbe te da sustav dužne pažnje uspostavi u cijelosti. Kako bi opravdao navedene obveze, tuženik je istaknuo da tužitelj, kao što se to utvrdilo na temelju dostupnih dokaza, ne raspolaže sustavom dužne pažnje uspostavljenim u svoje ime i razvijenim u pogledu djelatnosti koju obavlja, u skladu s Uredbom, niti se koristi takvim sustavom koji uspostavlja nadzorna organizacija u smislu članka 8. Uredbe. Prema

tuženikovu mišljenju, kako bi se poštovale navedene odredbe Uredbe, tužitelj, koji ima svojstvo gospodarskog subjekta, treba održavati sustav dužne pažnje, a ne njegovo matično društvo.

Argumenti stranaka

- 6 Tužitelj u svojoj tužbi zahtijeva poništenje navedene odluke. Tvrdi da se taj sustav dužne pažnje koji održava njegovo matično društvo može smatrati njegovim sustavom dužne pažnje i da stoga poštuje obvezu utvrđenu u članku 4. stavcima 2. i 3. i članku 6. stavku 1. Uredbe. Konkretno, relevantnim odredbama Uredbe nalaže mu se obveza da se koristi sustavom dužne pažnje, a ne da uspostavi takav sustav. Poziva se na činjenicu, koju je dokazao dokumentima, da je nadležno njemačko savezno tijelo 2021. provelo provjere u sjedištu njemačkog društva kćeri u pogledu zakonitosti sustava dužne pažnje koji je uspostavilo njegovo matično društvo, a koji je zatim uveden u sva europska društva kćeri, i da prilikom te provjere, za razliku od mađarskog tijela, nije utvrdilo postojanje povrede te je priznalo da je taj sustav dužne pažnje u skladu s člankom 4. stavkom 2. Uredbe. Prema njegovu mišljenju, ta okolnost također potvrđuje da, s obzirom na to da se tužitelj koristi sustavom dužne pažnje koji je uspostavilo matično društvo, treba smatrati da je ispunjena obveza predviđena člankom 4. stavcima 2. i 3. i člankom 6. stavkom 1. Uredbe.
- 7 Tuženik zahtijeva da se tužba odbije. Smatra da je odlučujuća činjenica da tužitelj obavlja djelatnost uvoza na područje Europske unije ne samo posredstvom matičnog društva nego i izravno, zbog čega u skladu s Uredbom ima svojstvo gospodarskog subjekta. Ne osporava da matično društvo ima sustav dužne pažnje, ali smatra da tužitelj koji ima svojstvo gospodarskog subjekta ne može biti oslobođen od obveze da sam održava takav sustav u skladu s člankom 4. stavcima 2. i 3. Uredbe. Prema tuženikovu mišljenju, matično društvo donosi poslovnu odluku kako će upravljati uvozom drva i proizvoda od drva, ali, ako društvima kćerima kao uvoznicima povjerava samostalne zadaće, iz relevantnih odredbi Uredbe proizlazi da u tom slučaju sama društva kćeri moraju održavati sustav dužne pažnje.

Relevantne pravne odredbe

- 8 Članak 4. stavci 2. i 3. Uredbe:

„2. Kod stavljanja drva i proizvoda od drva u promet gospodarski subjekti postupaju s dužnom pažnjom. Oni u tu svrhu koriste okvir postupaka i mjera, dalje u tekstu ‚sustav dužne pažnje‘, kako je određeno u članku 6.

3. Svaki gospodarski subjekt održava i redovito procjenjuje sustav dužne pažnje koji koristi, osim ako koristi sustav dužne pažnje koji je uspostavila nadzorna organizacija iz članka 8. Kao osnova sustava dužne pažnje mogu se koristiti postojeći sustavi nadzora u okviru nacionalnog zakonodavstva te svi

dobrovoljni nadzorni mehanizmi unutar lanca koji ispunjavaju zahtjeve ove Uredbe”.

9 Članak 6. stavak 1. Uredbe:

„1. Sustav dužne pažnje iz članka 4. stavka 2. obuhvaća sljedeće elemente:

(a) mjere i postupke koji osiguravaju pristup sljedećim informacijama u vezi s isporukom drva i proizvoda od drva koje gospodarski subjekt stavlja u promet:

- naziv, uključujući trgovački naziv i vrstu proizvoda te uobičajeni naziv vrste drveća i, prema potrebi, puni znanstveni naziv,*
- zemlju sječe i, prema potrebi:*
 - i. regiju unutar zemlje gdje je izvršena sječa; i*
 - ii. koncesiju za sječu,*
- količinu (izraženu u volumenu, masi ili broju jedinica),*
- naziv i adresu dobavljača gospodarskog subjekta,*
- naziv i adresu trgovca kojemu su isporučeni drvo i proizvodi od drva,*
- dokumente i ostale informacije koje pokazuju da su drvo i proizvodi od drva u skladu s primjenjivim zakonodavstvom;*

(b) postupci za procjenu rizika koji gospodarskom subjektu omogućuju da analizira i procijeni rizik stavljanja u promet nezakonito posječenog drva, odnosno proizvoda od drva dobivenih iz takvog drva.

Kod tih se postupaka uzimaju u obzir informacije iz točke (a) te relevantni kriteriji za procjenjivanje rizika, uključujući:

- osiguranje usklađenosti s primjenjivim zakonodavstvom, što može uključivati certificiranje ili druge verificirane sustave trećih osoba koji obuhvaćaju provjeru usklađenosti s primjenjivim zakonodavstvom,*
- rasprostranjenost nezakonite sječe određenih vrsta drveća,*
- rasprostranjenost nezakonite sječe odnosno praksi u zemlji sječe i/ili regiji unutar zemlje gdje je drvo posječeno, također uzimajući u obzir rasprostranjenost oružanih sukoba,*
- sankcije na uvoz ili izvoz drva nametnute od strane Vijeća sigurnosti UN-a ili Vijeće Europske unije,*

- složenost lanca opskrbe drvom i proizvodima od drva;
- (c) *osim ako je kod procjenjivanja rizika iz točke (b) utvrđeno da je rizik zanemariv, postupci za ublažavanje rizika koji se sastoje od niza prikladnih i primjerenih mjera i postupaka za učinkovito umanjivanje tog rizika i koji mogu uključivati traženje dodatnih informacija ili dokumenata i/ili traženje verifikacije putem trećih osoba”.*

Razlozi upućivanja prethodnog pitanja

- 10 U ovom sporu Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti) postavlja pitanje je li praksa koju tužitelj slijedi u pogledu sustava dužne pažnje u skladu s odredbama članka 4. stavaka 2. i 3. Uredbe, u vezi s njezinim člankom 6. stavkom 1., odnosno treba li smatrati da tužitelj ispunjava obveze koje se utvrđuju u navedenim odredbama Uredbe ako se koristi sustavom dužne pažnje koji održava njegovo matično društvo.
- 11 Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti) u sudskoj praksi Suda nije pronašao nijedan predmet u kojem je Sud tumačio članak 4. stavke 2. i 3. Uredbe. Stoga je smatrao da je nužno pred Sudom pokrenuti prethodni postupak kako bi saznao koje se konkretno obveze propisuju gospodarskim subjektima u pogledu sustava dužne pažnje.
- 12 Treba istaknuti činjenicu da se tužitelj smatra gospodarskim subjektom koji prvi put stavlja u promet drvo i proizvode od drva na unutarnje tržište, odnosno samostalno, bez matičnog društva, obavlja djelatnost uvoza. Tužitelj stoga, u skladu s Uredbom, ima niz obveza povezanih sa sustavom dužne pažnje u odnosu na drvo i proizvode od drva koje stavlja u promet i koji su kupljeni izvan Europske unije.
- 13 Međutim, Fővárosi Törvényszéku (Okružni sud u Budimpešti) nije jasno koji je opseg tih obveza. Člankom 4. stavkom 2. Uredbe gospodarskom subjektu nalaže se obveza da „koristi” sustav dužne pažnje dok, u skladu s njegovim stavkom 3., mora „održavati” i „redovito procjenjivati” takav sustav.
- 14 Kao pomoć za tumačenje Uredbe može poslužiti dokument (koji nije pravno obvezujući) naslovljen „Obavijest Europske komisije od 12. veljače 2016. – Smjernice za Uredbu EU-a o drvu”. U skladu s tim dokumentom, gospodarski subjekti obvezni su „prikupljati informacije o drvu i proizvodima od drva kojima upravljaju te informacije o dobavljačima kako bi proveli potpunu procjenu rizika”. Osim toga, „važno je da gospodarski subjekt koji se koristi *vlastitim* sustavom dužne pažnje redovito procjenjuje taj sustav kako bi osigurao da odgovorne osobe slijede primjenjive postupke i da se u praksi postižu željeni rezultati”. Međutim, ni na temelju tih smjernica ne može se utvrditi može li se [sustav] koji ne održava izravno gospodarski subjekt nego njegovo matično društvo smatrati *vlastitim* sustavom dužne pažnje gospodarskog subjekta.

- 15 Prema mišljenju Fővárosi Törvényszéka (Okružni sud u Budimpešti), u slučaju da se obveza koja za gospodarskog subjekta proizlazi iz članka 4. stavaka 2. i 3. te uredbe sastoji isključivo od korištenja sustava dužne pažnje u okviru kojeg se prikupljaju podaci, procjenjuju i ublažavaju rizici u odnosu na drvo i proizvode od drva koje je taj gospodarski subjekt prvi put stavio u promet na području Europske unije, ne može se smatrati da tužitelj ne raspolaže sustavom dužne pažnje u skladu s Uredbom. U tom bi slučaju novčana kazna izrečena zbog tog razloga na ime zaštite šuma bila nezakonita te bi upravnu odluku trebalo poništiti u tom dijelu. Suprotno tomu, ako iz članka 4. stavaka 2. i 3. Uredbe proizlazi da je tužitelj obavezan raspolagati sustavom dužne pažnje uspostavljenim u vlastito ime i izričito razvijenim u pogledu djelatnosti koju obavlja, utvrđenja iz upravne odluke u skladu su s pravom i tužbu u tom pogledu treba odbiti.
- 16 Tužiteljevo matično društvo, koje se bavi prodajom proizvoda od drva diljem Europe, ima društva kćeri koja se smatraju gospodarskim subjektima i koja se, prema tužiteljevim tvrdnjama, također koriste sustavom dužne pažnje koji održava matično društvo kao i tužitelj. U ovom je sporu tužitelj priložio rezultate provjere koju je u sjedištu njemačkog društva kćeri provelo nadležno njemačko savezno tijelo, u skladu s kojima se, prema tužiteljevim tvrdnjama, isti sustav dužne pažnje smatrao usklađenim s člankom 4. stavkom 2. Uredbe. S obzirom na sve prethodno navedeno, važno je na razini Unije razjasniti je li, u skladu s pravnim tumačenjem Suda, poslovanje tih društava kćeri, kad je riječ o sustavu dužne pažnje, usklađeno s Uredbom.
- 17 Slijedom toga, Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti) traži od Suda da protumači je li praksa tužitelja koji je gospodarski subjekt, na temelju koje zadaće održavanja i procjene sustava dužne pažnje ne obavlja sam tužitelj nego njegovo matično društvo na takav način da tužitelj ima pristup elementima tog sustava u skladu s člankom 4. stavcima 2. i 3. Uredbe.
- 18 *[omissis]*
- 19 *[omissis]* [razmatranja o nacionalnom postupovnom pravu]

Budimpešta, 1. veljače 2024.

[potpisi]